

GBO-WEBINAR: BEWINDVOERING

- 23/05/2024 -

PRAKTISCHE RICHTLIJNEN

- Gelieve jullie camera en geluid af te zetten.
- Deze Webinar wordt opgenomen en nadien ter beschikking gesteld.
- Vragen kunnen via de chat gesteld worden.
- Vragen worden nadien besproken.
- Er kan tijdens deze Webinar niet ingegaan worden op individuele casussen. Gelieve hiervoor nadien contact op te nemen met de gastsprekers.

INHOUD WEBINAR

DEEL 1: BEWINDVOERING: WANNEER WEL EN WANNEER NIET? (GEERT)

- Verschil buitengerechtelijk en gerechtelijke bescherming
- Beschermingscontinuüm
- Methodiek 'dilemmaspiegel'
- Mogelijkheden reguliere hulpverlening

DEEL 2: WETGEVEND KADER 'BEWINDVOERING' (LEEN)

DEEL 3: VRAGENRONDE

REGULIERE EN BUITENGERECHTELIJKE BESCHERMING VS. GERECHTELIJKE BESCHERMING

Reguliere mogelijkheden en buitengerechtelijke bescherming

Allerlei (niet gerechtelijke) ondersteuningsmogelijkheden

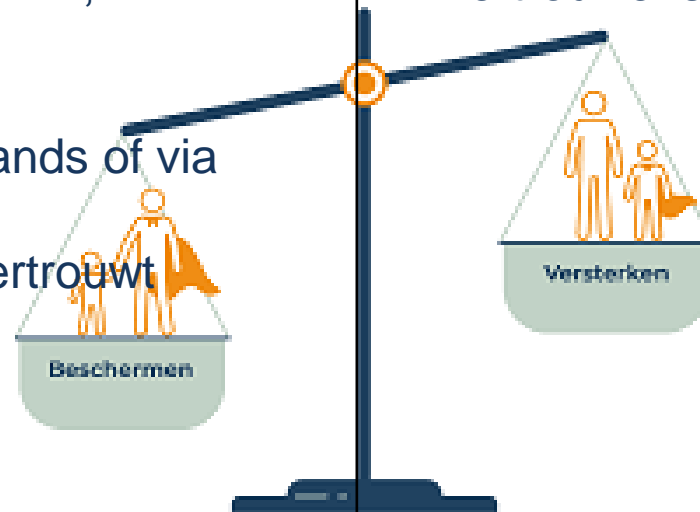
- informele oplossingen binnen het eigen soc. netwerk, afspraken met de bank, budgetkaart, etc.
- training, begeleiding, vrijwillige budgettering (bv.. OCMW, CAW, RTH-diensten, bepaalde diensten voor gezinszorg,...)
- budgetbegeleiding, budgetbeheer
- Vrijwilligers die helpen met administratie,...

Zorgvolmacht:

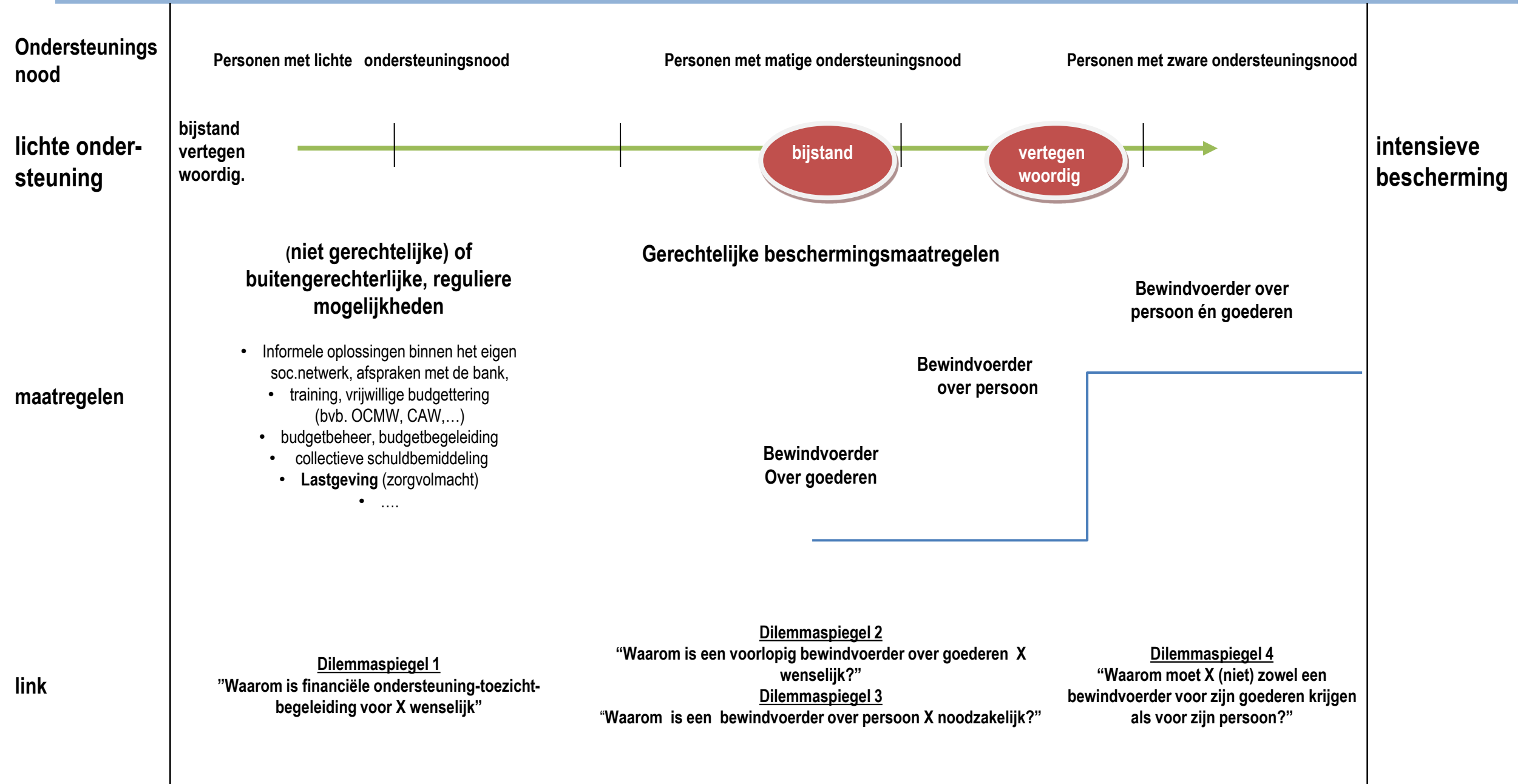
- zonder tussenkomst rechter, onderhands of via notaris
- volmacht geven aan iemand die je vertrouwt
- Voor geld/goederen en/of persoon
- Heel beperkt tot heel ruim
- zelf kiezen wanneer deze start
- kan altijd stopgezet worden

Gerechtelijke bescherming= statuut bewindvoering

- Met tussenkomst rechter
- Bescherming persoon, goederen of beide
- Bijstand of vertegenwoordiging:
 - Bijstand = persoon handelt samen en met akkoord bewindvoerder
 - Vertegenwoordiging = bewindvoerder handelt in plaats van de persoon en betreft/informeert de persoon
- Vertrouwenspersoon kan aangeduid worden

BESCHERMINGSCONTINUÛM

DILEMMASPIEGEL

- Methodiek (Riet Portengen - netwerkpleegzorg Nederland)
- Helpt om belangrijke en gegronde keuzes te maken over...
- Toepasbaar op alle belangrijke vragen/beslissingen op de verschillende levensdomeinen, thema's
- Achterliggende visie : empowerment (bekwaamheid van zowel cliënt als netwerk) worden ondersteund om zelf beslissingen te nemen
- Hulpverlener in positie van procesbegeleider vs. advisering
- **Timing!** Dilemmaspiegel wordt slechts afgenomen na de fase van informatieverstrekking

DILEMMASPIEGEL (METHODIEK)

VISIE EN MEERWAARDE VAN HET GEBRUIK VAN DE DILEMMASPIEGEL BIJ KEUZEPROCES

- Objectiveren van aspecten die besluit beïnvloeden
- Verplicht om te denken over vele aspecten (ruime en informatie)
- Samen afnemen van dilemmaspiegel verhoogt betrokkenheid ('samen' beslissingen nemen)
- Niet boven hoofd van de cliënt!
- Ruimte voor meerzijdige partijdigheid
- Elk kan zijn relationele positie maar ook bezorgdheden t.a.v. betrokken persoon aan het licht stellen
- Kans om zichzelf te ondervragen ivm evt. toekomstige engagementen (bv. Wil ik als broer voorlopige bewindvoerder worden of gebeurt dit toch beter door een professionele bewindvoerder?)
- Ook focus op competenties van de centrale persoon en het sociaal en familiaal netwerk!

- Uitzuivering mogelijk
 - ✓ bv. welk profiel dient bewindvoerder te hebben?
 - ✓ bv. wordt beter gekozen voor iemand uit netwerk of voor professionele bewindvoerder?
- Positie van hulpverlener wijzigt!
- Als begeleider vorm je een 'team' met de cliënt en direct betrokkenen
- Minder zelf bedenkingen en angsten/vrees benoemen
- Deelnemers benoemen zelf de risicofactoren, aandachtspunten en zorgen
- Even goed de krachten, competenties, kansen (erkenning!)
- Door het samen invullen + visualiseren krijgt iedereen garantie dat er rekening wordt gehouden met ieders kijk op de situatie
- Valkuil procesbegeleider : procesbegeleider vs. zelf inhoud brengen/deelnemen aan de bespreking

PRAKTISCHE HANDLEIDING BIJ HET GEBRUIK VAN DE DILEMMASPIEGEL

Waarom moet Marc een bewindvoerder voor zijn goederen hebben?

<i>Indicatie</i>	<i>Zorgen, aandachtspunten, risicofactoren</i>	<i>Contra-indicatie</i>
flap 1 Waarom moet Marc ondersteuning krijgen van een bewindvoerder over zijn goederen?	flap 3 Waar maak je je wel eens zorgen over wanneer er een bewindvoerder over zijn goederen is?	flap 2 Waarom moet Marc absoluut geen bewindvoerder over zijn goederen hebben?

Waarom moet Marc zijn geld zelf beheren (eventueel samen met ondersteuning van zijn sociaal netwerk en/of begeleiding)?

<i>Indicatie</i>	<i>Zorgen, aandachtspunten, risicofactoren</i>	<i>Contra-indicatie</i>
flap 4 Waarom zou Marc zijn geld zelf moeten beheren?	flap 6 Waar maak je je zorgen over als Marc zijn geld zelf moet beheren?	flap 5 Waarom kan Marc absoluut niet zelf zijn geld beheren?

Waarom moet Marc een bewindvoerder voor zijn goederen hebben?

1. Waarom moet Marc ondersteuning krijgen van een bewindvoerder over goederen?	3. Waar maak je je wel eens zorgen over wanneer er een bewindvoerder over goederen is?	2. Waarom moet Marc <u>absoluut</u> geen bewindvoerder over goederen hebben?
<ul style="list-style-type: none">✓ kan geld zelf niet beheren✓ geeft teveel geld uit zonder na te denken✓ kan zijn papieren niet bijhouden✓ begrijpt papieren niet (beperkt lezen)✓ krijgt zijn loon en is onmiddellijk uitgegeven✓ Heeft vrienden die van hem (durven) profiteren	<ul style="list-style-type: none">✓ wie zal dat zijn?✓ Zal dat klikken en zal die bereikbaar zijn?✓ Is dat iemand die sparen belangrijk zal vinden?✓ Telkens verantwoord van uitgaven, niets meer zelf kunnen beslissen✓ Hoe zal Marc reageren als hij voor grote uitgaven bij iemand moet langs gaan? (cf. zijn gevoel van zelfstandigheid)✓ Zal ik nog mijn bancontactkaart kunnen gebruiken dan??!	/

Waarom moet Marc zelf zijn financieel beheer doen (met hulp van netwerk/begeleiding)?

1. Waarom zou Marc zijn geld zelf moeten beheren?	3. Waar maak je je zorgen over als Marc zijn geld zelf moet beheren?	2. Waarom kan Marc <u>absoluut</u> niet zelf zijn geld beheren?
<ul style="list-style-type: none"> ✓ voor zijn eigen zelfbeeld, wil als volwassene benaderd worden ✓ Marc heeft via training een aantal zaken geleerd: dit moet behouden blijven! ✓ Marc kan zelf beslissen (na overleg met zijn netwerk) wat hij met zijn verdiende euro's zal doen ✓ Zelf zijn geld beheren stimuleert Marc om door te zetten in zijn zware job in het maatwerkbedrijf 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ schulden maken + gevaar voor 'verkopers aan de deur' ✓ wie zal dat opvolgen als wij niet meer kunnen? (ouders/broer) ✓ beïnvloeding van slechte vrienden! ✓ zotte aankopen doen en belangrijke aankopen of betalingen vergeten te doen ✓ in de problemen komen met zijn papieren 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ verwittiging huisbaas: te laat betaald. Risico huurhuis verliezen ✓ spaarboek in paar weken tijd verdwenen

Actieplan

- ✓ **Besluit:** Marc heeft een bewindvoerder over goederen nodig!
- ✓ Wie kan Marc helpen bij beheren van zijn geld?
 - Waar moet een “goede” bewindvoerder over goederen aan voldoen?
 - Is er zo iemand in zijn huidig netwerk? Zo ja, wie spreekt deze persoon aan?
 - Werken met vertrouwenspersoon?
 - Ronde tafel op (datum) met genodigden/denkgroep
- ✓ Procedure opstart bewindvoerder over goederen: wie onderneemt welke formele stappen? (taakverdeling en timing concreet opgesteld in plan)
- ✓ In tussenfase: hoe zorgen dat Marc zijn huur betaald is en blijft? (broer en Marc maken concrete afspraken)

VERSCHIL ZORGVOLMAGT EN BEWINDVOERING

Zorgvolmacht

- Geen tussenkomst vrederechter
- Kan duidelijk zeggen wat je wilt
- Je kiest zelf wie jou helpt
- Je kiest welke taken deze persoon doet
- Vastleggen bij notaris of Griffier vrederechter

Bewindvoering

- Wel tussenkomst vrederechter
- Je gezondheid/beperking laat niet toe te zeggen wat je wilt
- Je kan moeilijk zelf beslissingen nemen en met geld omgaan
- Vrederechter stelt bewindvoerder aan

DEEL 2: WETGEVEND KADER BEWINDVOERING

Brochure in klare taal

www.budgetinzicht.be

bitz
Budgetinzicht

DEEL 2: WETGEVEND KADER BEWINDVOERING

Voor wie?

Meerderjarigen die:

- Door gezondheidstoestand niet in staat zijn om zelf beslissingen te nemen over eigen persoon en/of goederen (bv. comapatiënten, dementie, personen met een beperking, psychiatrische patiënten)

of

- Inkomsten verspillen, niet goed omgaan met centen

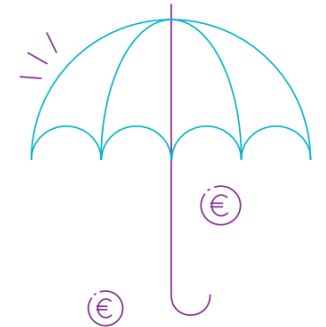
HOE BEWINDVOERING AANVRAGEN?

Wie kan bewindvoering aanvragen?

- Iedereen die zelf hulp en bescherming nodig heeft
- Iedereen die iemand kent die hulp nodig heeft (bv. familie, hulpverlener, buur ...)

Hoe vraag je bewindvoering aan?

- Indienen verzoekschrift en doktersattest
- Via het Centraal Register van de Bescherming van Personen (CRBP)
 - www.rechterlijkebescherming.be
 - FAQ en stap-voor-stap instructievideo's
- Niet gratis
 - 24 euro ihkv. het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand
 - Ev. verplaatsingskosten vrederechter

AANDACHTSPUNTEN AANVRAAG

- Bevoegde vrederechter op basis van verblijfsadres van de te beschermen persoon
- Is er buitengerechtelijke bescherming (= zorgvolmacht)?
- Is er een verklaring van voorkeur voor vertrouwenspersoon en/of bewindvoerder?
- Omstandige geneeskundige verklaring?
 - Max. 15 dagen oud
 - De arts mag geen familielid zijn, en mag niet verbonden zijn aan het ziekenhuis waar de patiënt verblijft
 - Als dit onmogelijk zou zijn: vrederechter duidt arts aan
 - Bij spijzieke personen geen omstandige geneeskundige verklaring nodig

WIE IS DE BEWINDVOERDER?

- Iemand uit je dichte omgeving
- Advocaat
- Een opgeleide vrijwilliger (Similes)
- Je kan zelf voorstel doen wie bewindvoerder moet worden, maar de vrederechter beslist
- Elke bewindvoerder moet zijn taak eerst aanvaarden

3 WIE IS DE BEWINDVOERDER?

Eén van volgende personen kan je bewindvoerder zijn:

- ▶ iemand uit je dichte omgeving: ouders, broer of zus, partner...
- ▶ een advocaat
- ▶ een opgeleide vrijwilliger van Similes

Je kan zelf een **voorstel** doen wie de bewindvoerder moet worden. Dit kan via het verzoekschrift of tijdens het gesprek met de vrederechter.

De **vrederechter beslist** uiteindelijk wie je bewindvoerder wordt.

WAT DOET DE BEWINDVOERDER?

3 mogelijke vormen:

- **Bewindvoerder over goederen**
Bijvoorbeeld: betaalt facturen, nieuw huurcontract, herstellingswerken, aanvaardt schenkingen, lening aangaan, woning verkopen,...
- **Bewindvoerder over persoon**
Bijvoorbeeld: keuze verblijfplaats, proces aanspannen, medische beslissingen, huwen, ouderlijk gezag,...
- **Bewindvoerder over goederen en persoon**

WAT DOET DE BEWINDVOERDER?

Bijstand

De bewindvoerder moet akkoord gaan met de handeling die de beschermde persoon wil stellen

Vertegenwoordiging

De bewindvoerder kan de handeling stellen in plaats van de beschermde persoon

7 HOE HELPT DE BEWINDVOERDER JOU?

1. via bijstand

Jij en de bewindvoerder stellen steeds **samen elke handeling**.
Geen van beide kan iets doen of kopen zonder de toestemming van de andere.

Bijvoorbeeld: Je wil een gsm kopen. Je bespreekt dit eerst met je bewindvoerder. Daarna kopen jullie samen de gsm aan.

2. via vertegenwoordiging

Elke handeling gebeurt **door de bewindvoerder**, indien mogelijk na overleg met jou.

Bijvoorbeeld: Je wil een huis huren. Eerst bekijk je het huis samen met je bewindvoerder. Daarna beslist de bewindvoerder en ondertekent hij het huurcontract.

ONBEKWAAMHEID

- De beschermde persoon kan alles, behalve dat waarvoor de vrederechter de beschermde persoon onbekwaam verklaart
- Dit zijn de handelingen die vatbaar zijn voor bijstand of vertegenwoordiging van de bewindvoerder
- Voor sommige handelingen waarvoor iemand onbekwaam werd verklaard, is rechtstreeks toestemming van de vrederechter nodig (de bewindvoerder kan dit niet in zijn/haar plaats doen)
- Voor sommige handelingen waarvoor iemand onbekwaam werd verklaard, moet de bewindvoerder voorafgaandelijk toestemming vragen aan de vrederechter

WAT DOET DE BEWINDVOERDER?

- Bewindvoerder maakt **jaarverslag**
- Geeft dit verslag aan de beschermde persoon, de vrederechter en de vertrouwenspersoon
- Via een aanvulling in het elektronisch dossier van het Centraal register van de bescherming van de personen (*voor professionele of familiale bewindvoerders*)
- Of via de griffie van de rechtbank (*voor familiale bewindvoerders*, [modelformulieren](#))

KOSTEN BEWINDVOERING

Situatie tot op heden:

- **Bezoldiging** van de professionele bewindvoerder (beslissing door de vrederechter):
 - Bedrag mag niet hoger zijn dan 3% van de inkomsten van de beschermde persoon

***PVB & IT worden niet beschouwd als inkomsten
IVT wél!***

- **Vergoeding** van gemaakte kosten
- **Vergoeding** van ev. buitengewone kosten die niet kaderen in het dagelijks beheer van het vermogen
- Wordt één keer per jaar (bij het indienen van het jaarverslag) afgenomen van de rekening van de beschermde persoon
- Na toestemming van de vrederechter!

KOSTEN BEWINDVOERING

Binnenkort (ten laatste op 01/01/2025)

- **Forfaitaire basisvergoeding** voor de professionele bewindvoerder
 - € 1000 per jaar en per bewind (+ € 125 voor het eerste jaar van het bewind)
 - Mag niet hoger zijn dan het gemiddelde maandinkomen dan de beschermde persoon
 - Mogelijke bijkomende forfaitaire vergoeding per jaar en per bewind: 5% van de jaarlijkse inkomsten van de beschermde persoon (op het bedrag boven € 20.000 jaarinkomsten)
- **Vergoeding** buitengewone kosten die niet kaderen in het dagelijks beheer van het vermogen:
 - Max. € 125 per uur

WIE IS DE VERTROUWENSPERSOON?

Naast de bewindvoerder kan je een vertrouwenspersoon kiezen.

De vertrouwenspersoon:

- Bekijkt mee of de bewindvoering goed verloopt
- heeft toegang tot het dossier, ontvangt een kopie van het vonnis en het begin- en jaarverslag
- Helpt bij vragen of problemen, is steun en woordvoerder van de beschermde persoon
- Kan gesprek aanvragen bij vrederechter wanneer dingen moeilijk lopen

4 WIE IS DE VERTROUWENSPERSOON?

Naast je bewindvoerder kan je een vertrouwenspersoon kiezen.
Dit kan een **vriend, een familielid of zelfs een hulpverlener** zijn bij wie je je goed voelt.

Deze persoon:

- ▶ waakt er mee over dat de bewindvoering goed verloopt;
- ▶ ontvangt het begin- en jaarverslag;
- ▶ helpt jou als je vragen of problemen hebt;
- ▶ kan indien nodig een gesprek aanvragen bij de vrederechter om knelpunten uit te klaren.

WAT DOET DE VREDERECHTER?

- Verzamelt info
- Maakt een afspraak met betrokkene (huisbezoek of kantoor)
- Neemt een beslissing op maat (= beschikking)
 - ✓ Wie wordt de bewindvoerder?
 - ✓ Bewindvoering over de persoon en/of de goederen
 - ✓ Bijstand vs. vertegenwoordiging
 - ✓ De handelingen waarvoor de beschermde persoon onbekwaam is
- Controleert of de bewindvoering correct verloopt

EN...WAT ZIJN NA 10 JAAR NIEUWE WET DE ERVARINGEN OP DE WERKVLOER?

- Algemeen: in de praktijk (veel) te weinig **maatwerk**
- onderwaardering familiale bewindvoerders/ vrijwillige bewindvoerders (Similes) t.o.v. professionele bewindvoerders (advocaten)
- persoonsgerichte bewindvoering: 'persoon' van de bewindvoerder en nabijheid/afstand beschermde persoon-bewindvoerder heel bepalend -> persoongerichte bewindvoering?!
- rol/statuut van de vertrouwenspersoon veel te weinig toegepast (ondanks de kansen!)
- bijstand bij beheer van goederen wordt weinig toegepast. Doorgaans steeds vertegenwoordiging
- vereenvoudigd jaarverslag verslag voor familiale bewindvoerder (ouders): weinig gebruikt
- opdracht van bewindvoerder is ook complexer geworden: o.a. bijkomend beheer van persoonsvolgend budget VAPH – mogelijkheden tot opleiding professionele en familiale bewindvoerders?!
- Justitiewatchers en politiserende opdracht van maatschappelijkers m.b.t. dit thema!
- blijft nog steeds heel ingrijpende maatregel (cf. weinig sprake in realiteit van 'tijdelijkheid'): ga hier goed geïnformeerd en 'ethisch' mee om

WANNEER DE BEWINDVOERING MOEILIJK VERLOOPT...

- Ga in gesprek met de bewindvoerder en maak duidelijke afspraken
- Je kan het ook aankaarten bij de vrederechter
 - Door de beschermde persoon zelf of door de vertrouwenspersoon
 - Je kan vragen naar een andere bewindvoerder
 - Je kan vragen om de taken van de bewindvoerder te beperken of uit te breiden

EINDE BEWIND?

- Soms kan de gezondheidstoestand van een beschermd persoon verbeteren
- De beëindiging van het bewind kan gevraagd worden aan de vrederechter
- Een geneeskundig verslag moet de verbeterde gezondheidstoestand aantonen
- Indien de vrederechter de beëindiging beslist: eindverslag van de bewindvoerder

WANNEER DE BEWINDVOERING MOEILIJK VERLOOPT...

STEUNPUNT
BEWINDVOERING

www.steunpuntbewindvoering.be

NETWERKDAG BEWINDVOERING BIZ

BIZ Netwerkdag Bewindvoering
Maandag 10 juni van 9u tot 17u
BMCC Brugge

Voor professionele
bewindvoerders en hulpverleners

Durf te vragen: de vrederechter
De Dilemmaspiegel als screeningstool
Omgaan met agressie, verslaving en grenzeloosheid binnen de bewindvoering
Maatwerk binnen bewindvoering

info@budgetinzicht-noordwestvlaanderen.be

ZIJN ER NOG VRAGEN?

BEDANKT VOOR JULLIE AANDACHT!